

rito appellatur *juris tantum*. Si e contrario status dignitatis jam laesus est in opinione proborum, licet adhuc lege firmus sit, rursus habes infamiam, idest diminutionem bonae existimationis seu bonae famae; quae infamia rite vocatur *facti tantum*. Tandem si status dignitatis jam non subsistit neque lege neque opinione proborum, habes infamiam totalem, seu non tam diminutionem, quam totalem privationem bonae existimationis seu bonae famae; quae infamia totalis recte dici potest *juris et facti* (1).

Nos singillatim agemus in primis de infamia juris, scilicet canonici quod ad nos attinet, deinde de infamia facti.

286. 1° Infamia juris canonici, ut satis patet ex dictis, est quando irrogatur lege Ecclesiae; quae per hoc declarat hominem non esse habendum probum et honestum, ejus bonam existimationem non amplius protegit, ipsumque impedit a nonnullis actibus legitimis et honoribus in Ecclesia, de quibus infra. Duplici autem modo infamia, sicuti censura, irrogari potest. Vel ita ut ad infamiam contrahendam satis sit ipsa criminis perpetratio; proinde infamia est *latae sententiae*. Vel ita ut non sufficiat ad eam contrahendam perpetratum crimen, sed requiratur sententia judicis; et ideo infamia est *ferendae sententiae*, ante quam sententiam aderit infamia facti ex crimine publico orta, non vero infamia juris. Et quidem ad infamiam incurrendam in casu putamus non sufficere sententiam judicis de crimine commisso, sed requiri insuper sententiam judicis irrogatoriam infamiae, sicuti in censuris ferendae sententiae; licet auctores passim tradant sufficere sententiam de crimine commisso quae transiit in rem judicatam (2). Si autem quaeras

(1) D'Annibale, *l. c.*, post Bartolum infamiam juris definit: *Laesae dignitatis status legibus ac moribus reprobatus*. Sed haec est infamia juris et facti: et dari potest infamia partialis vel juris tantum, vel facti tantum. In folio S. C. C. in *Lucensi, Dispensationis*, 19 Dec. 1789, dicitur infamiam *juris* oriri ex sententia condemnatoria, et infamiam facti ex vulgata opinione delicti: et ita etiam saepe in folio aliorum causarum. Sed haec definitio infamiae juris et facti non est accurata, et ex simplici sententia condemnatoria de patrato crimine non oritur infamia juris, sed facti.

(2) Suarez, *disp. XL VIII, sect. II, n. 3*: « Post condemnationem au-

quomodonam infamia latae sententiae ab infamia ferendae sententiae distinguatur, respondemus ad id inservire posse ea quae auctores tradunt de censuris. Tandem infamiae latae sententiae accedit infamia *adnexa poenae*, quae proinde dicitur *infamans*; nam haec poena propter delictum a iudice inflictam, ipso jure secumfert infamiam rei.

287. Plures censent nec ipsam infamiam juris canonici latae sententiae contrahi ante sententiam saltem declaratoriam criminis (1); proinde e. g. duellantes eorumque patrios non esse infames coram Ecclesia, antequam sententia saltem declaratoria de crimine duelli prodierit. Alii putant (2) ad hanc infamiam juris canonici latae sententiae contrahendam non esse necessariam, nisi aliud constet, sententiam judicis, sed requiri et satis esse quod delictum sit publicum sive publicitate juris ex sententia judicis vel confessione a reo in iudicio emissa, sive publicitate facti si delictum pluribus personis (*n. 222*) notum sit (3) cum certitudine ita ut non sufficiat simplex opinio, suspicio vel rumor de delicto commisso: quod tamen non omnibus arridet. Innituntur *can. 33, dist. 50, in Decreto, cap. 4 et ult., De temporibus ordinationum*, et tandem rationi, quia infamia essentialiter consistit in diminutione bonae famae apud graves et ho-

tem judicis de tali crimine, manet persona irregularis quia manet infamis»; Reiff., *V, XXXVII, n. 58*; Schmalz., *n. 167*, plures alios citans.

(1) D'Annibale, *I, § 122*; Jason apud Thesaurum, *De poenis, I, XXXIII*. Jure civili certe necessaria erat ad infamiam latae sententiae contrahendam sententia judicis de patrato crimine, ex *l. 1, ff., De iis qui notantur infamia*; et si condemnatus appellabat, pendente appellatione, famosus non habebatur, ex *l. 6, ff. ejusd. tit.* Sane jus civile ignorat poenas positivas contrahendas a culpabili ipsa criminis perpetratione ante quamlibet sententiam. Utrum vero idem valeat pro infamia juris canonici quaestio est.

(2) Layman, *lib. I, tract. V, par. V, cap. IV, n. 9*; Navarrus, *cap. XXVII, n. 248*; Covarruvias, *3 resol., cap. 3, n. 2*; Reiff., *V, XXXVII, n. 57*; Schmalz., *n. 166*.

(3) Aiunt delictum esse publicum si notum est *majori parti* communitatis in qua delinquens vivit, ut puta monasterii, collegii, parochiae, civitatis, dummodo communitas constet saltem decem membris. Quid si non est notum majori parti communitatis, e. g. civitatis Parisiensis, nec majori parti parochiae quae Parisiis solet esse vastissima et populosissima? Profecto posset esse publicum juxta doctrinam S. Poenitentiarum de qua *n. 222*. Haec si admittas hanc alteram sententiam.

nestos, quae ne concipi quidem potest ex crimine occulto. Tandem alii opinantur (1) etiam ex delicto occulto hanc infamiam juris canonici latae sententiae contrahi vel plene vel tantum quoad legalia impedimenta: ita Suarez, *l. c.*, n. 16, docet, stante delicto occulto, non licere aliis delinquentem infamare, publicando delictum, sed tamen delinquentem affici impedimentis legalibus infamiae et ideo, e. g., non posse ordines recipere et exercere, nisi excusetur a periculo sese prodendi.

288. In hac controversia nos mentem nostram libere pandemus.

In primis pro certo habemus sententiam iudicis, etiam declaratoriam tantum de patrato crimine, non esse necessariam pro contrahenda hac infamia, si ab infamia ex haeresi, de qua infra, modo praescindamus. Nam in jure canonico haec est vis poenarum latae sententiae, ut scilicet contrahantur ipso facto ante sententiam etiam declaratoriam, nisi aliud demonstretur, ut patet exemplo censurarum: atqui aliud pro casu nostro non demonstratur. Confirmatur ex responsione S. C. C. diei 9 Aug. 1890 (n. 303) quae probat studentes in Universitatibus Germaniae duellum committentes aut patrinorum munus praestantes, esse irregulares ex infamia juris, a qua irregularitate debent dispensari desiderantes ad ordines promoveri; proinde infamiam juris contraxerant, licet sententia de patrato duelli crimine numquam in eos proferatur. Proinde si delictum ab Ecclesia notatum infamia latae sententiae est publicum, non dubitamus hac infamia delinquentem affici ipso facto ante quamcumque sententiam. Sed insuper cum Suarez censemus, etiam ex tali delicto occulto alios quidem qui delictum forte noscunt, non posse licite delinquentem infamare, nec eundem a juribus sibi quaesitis exturbare; sed delinquentem statim contrahere omnia legalia impedimenta infamiae

(1) Barbosa, *De off. et pot. episc.*, alleg. 43, n. 18; S. Antoninus, p. III, tit., XXVIII, cap. VI, § 7; Schmier, *lib. I, tract. IV, cap. VI, sect. V*, § 2, n. 507; Garcias, VII, VIII, n. 19, habet hanc sententiam in rigore veriore, quamvis de aequitate canonica possit procedere altera, aut saltem non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto ex cap. 4 et ult., *De temp. ord.*

adnexa, e. g. duellantes esse ipso facto irregulares ex infamia juris, etsi eorum delictum occultum sit. Nam rursus in jure canonico poenae latae sententiae urgent ipso facto etiam occulto, nisi aliud probetur; et non probatur legalia infamiae impedimenta non contrahi ex delicto occulto. In primis enim *can. 33, dist. 50*, in Decreto, et *cap. 4 et ult., De temp. ordin.*, non agunt de criminibus infamia juris canonici latae sententiae notatis; et si generaliter sumantur, sequeretur irregularitatem ex delicto occulto, praeter homicidium, numquam oriri (n. 191). Deinde ad rationem quae additur, infamia facti ex delicto occulto concipi non potest, sed concipi potest infamia juris. Si infamia juris, ut producat legalia impedimenta, indigeret actuali diffamatione apud graves et honestos, sequeretur haec impedimenta non induci ex crimine publico propter sententiam januis clausis latam, nec ex crimine quod in regione, attentis moribus, non gravat existimationem, licet sit notatum infamia latae sententiae; e. g. sequeretur studentes in Universitatibus Germaniae duellum committentes eorumque patrinorum non esse irregulares ex infamia juris; quod est contra citatam responsionem S. C. C. At stante controversia, irregularitas haberi poterit ut dubia. Ceterum etiam patroni alterius sententiae admittunt petendam esse dispensationem, si periculum est quod delictum occultum divulgetur (1); et lata sententia, infamiam retrahit ad tempus commissi criminis ex *l. 6, ff., De iis qui notantur infamia* (2).

289. Ex dictis sequitur infamiam juris canonici esse veram poenam et quidem gravissimam quae nos privat bonis maximi momenti; et quoniam haec bona sunt spiritualia et temporalia, ideo infamiae poena erit mixta. Hinc infamiae poena supponit delictum, et quidem gravissimum, ut sit proportio inter delictum et poenam. Aliquando lex infamiam irrogat filiis vel etiam nepotibus propter delictum parentum (n. 294). In hoc casu infamia juris habet solam rationem impedimenti respectu filiorum vel nepotum, quatenus ii lege

(1) Schmalz., *l. c.*; Layman, *l. c.*

(2) D'Annibale, I, § 122, not. 29.

arcentur a dignitatibus, honoribus, etc.; sed habet rationem poenae respectu parentum criminorum qui etiam in filiis vel nepotibus puniuntur.

290. Modo videamus quinam sint infames infamia juris canonici. In primis omnes canonistae statuunt hanc regulam: *Omnes infames infamia juris civilis sunt infames infamia juris canonici*; quae regula expressis verbis traditur in *can. 2, c. 6, q. 1*, in Decreto, qui tribuitur Hadriano Papae, et *can. 17, c. 6, q. 1*, qui adscribitur Stephano Papae. At vero uterque hic canon est falsa pseudo Isidori merx, prouti ostendit Berardi in opere, *Gratiani canones genuini ab apocryphis discreti etc.*, p. I, cap. XLV, p. II, cap. XXI, et hodie nemo eruditorum dubitat. Unde posita regula caret fundamento. Putamus igitur infames infamia juris civilis esse quoque infames infamia juris canonici, si haec infamia specialiter a sacris canonibus statuta est; secus in jure canonico esse infames infamia facti, nisi infamia juris civilis a jure canonico correcte sit; e. g. jure Romano est infamis tutor qui pupillam ducit, ex *l. 66, ff., De ritunuptiarum*, et vidua quae nubit dum virum luget, ex *l. 1, C., De secundis nuptiis*; quae personae jure canonico non sunt infames neque infamia juris neque infamia facti. In praxi nil interest utrum infames infamia juris civilis laborent etiam in jure canonico infamia juris juxta communem doctrinam, an sola infamia facti juxta nostram sententiam.

291. At jus canonicum infamia, delicto vel poenae annexa, notavit sequentes:

a) Duellantes eorumque paternos, ex Conc. Trid., *sess. XXV, cap. XIX, de ref.*: « Qui vero pugnam commiserint et qui eorum patrini vocantur, excommunicationis ac omnium bonorum suorum proscriptionis ac *perpetuae infamiae poenam incurrant*»; dummodo de duello proprie dicto agatur. Illud autem *infamiae poenam incurrant* importare infamiam latae sententiae, communiter auctores tradunt (1), et confirmatur ex responsione S. C. C. relata *n. 303*. Vide etiam S. C. C. in *Veronen. 19 Jan. 1805*. Hinc si,

(1) Suarez, *disp. III, sect. III, n. 2*; S. Alph., *VII, n. 8*.

duellans adversarium occiderit aut mutilaverit, duplicem contrahit irregularitatem: aliam ex delicto homicidii vel mutilationis, aliam ex infamia. Praeter duellantes et paternos, alii duello participantes, de quibus Conc. Trid., *l. c.*, in fine, et *const. Apostolicae Sedis, art. 3, inter excommunicationes R. P. reservatas*, contrahunt quidem hanc censuram, insuper contrahent fortasse irregularitatem ex homicidio vel mutilatione juxta ea quae alias dicimus; sed certe non contrahunt infamiam juris, cum in eos statuta non sit.

292. b) Raptor mulieris ac omnes illi consilium, auxilium et favorem praebentes, ex Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. VI, de ref.*: « Et nihilominus (idest licet raptor mulierem in loco tuto et libero constitutam ac consentientem duxerit) raptor ipse ac omnes illi consilium, auxilium et favorem praebentes, *sint ipso jure excommunicati ac perpetuo infames*, omniumque dignitatum incapaces, et si clerici fuerint, de proprio gradu decidant... ». De raptu qui has poenas secumfert una cum impedimento matrimonium inter raptorem et raptam dirimente, nos fuse locuti sumus in nostro *Tractatu canonico de matrimonio, n. 537 sequ.*

293. c) Qui duas simul habet uxores, ex *cap. 4, De bigamis*: « Unde illum comitatur infamia qui duas simul habet uxores ». *Comitatur infamia* indicat infamiam latae sententiae. Etiam jure Romano polygamus simultaneus erat ipso facto infamis, ex *l. 13 ff., De his qui notantur infamia*. Ut vero polygamia simultanea habeatur infamiam secumferens, necesse est ex parte primi matrimonii, ut fuerit validum et adhuc subsistat; ex parte secundi, ut scienter fuerit attentatum animo maritali. Nil autem interest utrum sive primum sive alterum matrimonium sit consummatum an ratum tantum. Cum vero matrimonium, ut aiunt, civile, sit matrimonium attentatum, non dubitamus infamem esse jure canonico ideoque irregularem virum qui constante primo matrimonio valido, aliam mulierem civiliter ducere ausus est, e. g. post obtentum a prima civile divortium.

294. d) Qui S. R. E. Cardinalem hostiliter insecutus est vel percussit aut cepit, vel his criminibus physice vel moraliter cooperatus est, ejusque filius vel nepos in linea recta,

ex cap. 5, *De poenis*, in 6°: « Si quis S. R. E. Cardinalem fuerit hostiliter insecutus vel percusserit aut ceperit, vel socius fuerit facientis aut fieri mandaverit, vel factum ratum habuerit, aut consilium dederit vel favorem, aut postea receptaverit vel defensaverit scienter eundem, sicut reus criminis laesae majestatis perpetuo sit infamis..... ». Hanc infamiam esse pariter latae sententiae minime dubitamus, licet doctores concordantes non sint (1). Deinde Bonifacius VIII infamia notat etiam horum omnium filium vel filios, nepotem vel nepotes per lineam rectam descendentes, aliasque etiam gravissimas poenas statuit in reos tanti facinoris. Etiam jure Romano, in l. 5, C., *Ad legem Juliam majestatis*, perduelles et proditores qui commiserunt crimen laesae majestatis morte plectuntur; eorum vero filii masculi infamia notantur, praeter alias poenas. At filii ac nepotes ad legalia infamiae impedimenta contrahenda necesse est ut nati sint post delictum parentum (2). Ceterum hoc est jus speciale; in genere enim infamia qua quis sordescit, ejusdem filios, fratres vel alias personas vinculo consanguinitatis conjunctas haud tangit; quod non semel S. C. C. declaravit, e. g. in *Sulmonen.*, *Dispensat.*, 30 Jul. 1735, *Amerina* seu *Interamnen.*, *Ordinat.*, 11 Aug. 1759; *Carthaginen.*, *Ordinat.*, 10 Maii 1755.

295. e) Dammati ad triremes qui de facto navigaverunt. Urbanus VIII, die 4 Jan. 1635, tulit hoc decretum: « In posterum tam presbyteri saeculares quam cujuscumque ordinis regulares dammati ad triremes perpetuo vel ad tempus et qui cum effectu fuerint in eisdem triremibus remiges, finito tempore dictae poenae, numquam habilitentur ad exercitium suorum ordinum ». Jam vero opinio recepta est quod ex simplici damnatione aut transmissione ad triremes quis non efficitur infamis nec irregularis, nisi vel actu remigaverit, vel fuerit transmissus propter delictum quod de jure habeat adnexam infamiam, uti pluribus citatis docet folium S. C. C. in *Lavellana* seu *Romana*, die 8 Julii 1726. Porro

(1) Suarez, l. c., n. 4; S. Alph. l. c.

(2) S. Alph., VII, n. 363; Salm., X, VIII, n. 83, cum aliis.

damnatio ad triremes hodie in usu amplius non est; et regulae juris vetant infamiam juris cum adnexa irregularitate transferre ad similes poenas nostris legislationibus receptas, e. g. *aux travaux forcés*; quamquam ex hac et similibus poenis infamia facti quae pariter irregularitatem secumfert, oritur sive ratione delicti sive ratione poenae.

296. f) Simoniam realem committentes. In can. 15, c. 1, q. 4, in Decreto, Innocentius II in synodo Romana vult ut *infamiae nota percillantur* rei simoniae realis in pluribus casibus, ita ut haec poena afficere videatur omne delictum simoniae realis. Porro illa verba per se viderentur indicare sententiam ferendam (1). Sed deinde in *extrav. 1, De simonia, inter comm.*, contra simoniacos in ingressu in religionem vel in receptione alicujus in monachum aut monialem statutum est: « Ceterum personis illis utriusque sexus quae jam labe hujusmodi sunt foedatae, earum providentes salutis, de benignitatis gratia eas liberantes, concedimus quod per suos locorum dioecesanos hac vice dumtaxat a crimine hujusmodi et *nota infamiae inde contracta* auctoritate apostolica absolvantur ». Proinde patet hos simoniacos infamiam contraxisse absque ulla sententia; et quoniam de infamia simoniacorum agit tantum *cit. can. 15*, hinc sequi videtur infamiam inibi statutam contra crimen simoniae in genere esse latae sententiae, aut talem ex consuetudine evasisse.

297. g) Tandem haeretici eorumque complices, de quibus tamen ex professo agemus infra.

298. Apud auctores passim plures alii, e. g. sodomitae, lenocinium exercentes, qui promissionem juramento firmatam culpabiliter non servant, dammati de crimine publico, exauthorati a militia, remoti ab ordine, interdicti ab honoribus, deportati, fustibus caesi, etc. traduntur infames infamia juris canonici, utpote infames infamia juris Romani ob regulam n. 290 indicatam. Proinde, hac regula corruente, ii omnes in jure canonico erunt infames infamia facti de qua infra, non autem infames infamia juris. Dubium

(1) Suarez, *De virtute et statu religionis*, lib. IV, cap. LVI, n. 21.

esse potest de publico aleatore et usurario manifesto, ex *cap. 11, De excessibus praelatorum*. Cum enim P. canonicus Pictaviensis succentoriam illius ecclesiae obtinisset, cumque constitisset ipsum esse publicum aleatorem ac usurarium manifestum, Innocentius, III, *l. c.*, statuit: « Quod circa eundem P. de succentoria factum esse dignoscitur, propter indignitatem et vilitatem ipsius duximus irritandum, cum personis vilibus et indignis portae dignitatis patere non debeant juxta legitimas sanctiones ». Sed his verbis videtur agi potius de infamia facti, quam de infamia juris.

299. Porro infamia juris canonici sequentia producit impedimenta:

a) Claudit infami portas dignitatum, ex *reg. 87 juris*, in 6°: *Infamibus portae non pateant dignitatum*. Et nomine *dignitatum* intelliguntur etiam honores in societate ecclesiastica et beneficia quaecumque, ex *cap. 11, De excessibus praelatorum*, ita ut collatio beneficii facta infami sit ipso jure nulla, saltem pro foro conscientiae. Citata regula juris desumpta est ex *l. 2, C., De dignitatibus*: « Neque famosus et notatus et quos scelus aut vitae turpitudine inquinat et quos infamia ab honestorum caetu segregat, dignitatis portae patebunt ».

300. b) Arcet infamem ab actibus legitimis et publicis muneribus, ut sunt officia iudicis, assessoris, advocati, tabellionis, accusatoris, adeo ut neque ad testimonium dicendum infamis sit admittendus, ex *cap. 54, De testibus*.

301. c) Tandem infamem removet ab ordinibus recipiendis et exercendis seu inducit irregularitatem; de qua praesertim ad nos attinet. Haec irregularitas traditur aperte in celebri *can. 17, caus. 6, q. 1*, in Decreto; sed hic canon, ut supra diximus, nullius auctoritatis est, utpote apocryphus, a pseudo-Isidoro confictus. Habetur etiam haec irregularitas in *can. 5, dist. 51*, qui tamen est concilii Toletani IV; et etiam ex *can. 39, c. 2, q. 7* et ex *cit. reg. 87 juris*, in 6°, rite deducitur; de qua irregularitate ceteroquin nemo dubitat. Cum enim infamis promotio scandalum pareret, ejusque ministerium non foret profecto neque honorabile neque utile, hinc Ecclesia jure merito infames a statu clericali removet. Haec

igitur irregularitas adnexa est infamiae, eamque sequitur, ut umbra corpus. Hinc omnes infames infamia juris canonici quos supra enumeravimus, sunt irregulares irregularitate proprie dicta, si infamia est perpetua, prouti esse solet.

302. Irregularitas qua detinentur filii ac nepotes delinquentium (*n. 294*) est evidenter ex defectu, cum nullum delictum ipsi perpetraverint (*n. 178*). Sed idem dicendum est de irregularitate quae afficit ipsos delinquentes; quamquam enim infamia sit ex delicto, tamen irregularitas proxime est ex infamia, non ex delicto, ita ut suppressa per hypothesein lege quae infamiam irrogat, irregularitas, patrato delicto, non contraheretur (*n. 190*). Etiam in sententia Suarez et nostra, quae admittit infamiam juris canonici, ideoque et irregularitatem, contrahi ex delicto occulto, haec irregularitas est ex defectu *legali* bonae famae. Exinde sequitur illum qui plura delicta commisit notata infamia juris canonici, una tantum irregularitate irretiri, quia defectus bonae famae qui est irregularitatis causa, unus est (*n. 197*).

303. Circa irregularitatem duellantium eorumque patrinorum referenda est responsio S. C. C. in *Wratislaviensi, Irregularitatis*, diei 9 Aug. 1890.

Scilicet in Germania est singulare duellorum genus inter scholarum et praesertim Universitatum alumnos. Nonnumquam enim duella eodem modo ac in ceteris regionibus locum habent; sed plerumque duella scholariorum in eo consistunt, ut duellantes armis specialibus, idest parvo quodam cultro utentes, et ceteris partibus corporis bene tectis, sibi in faciem incisionem seu vulnus inferant, cujus tamen vestigia plerumque brevi tempore oblitescunt. Nullatenus igitur mors vel mutilatio intenditur, atque rarissime et non nisi per accidens ex imprudentia aut ex alia causa duello extrinseca haec tristia fata accidunt. Nec semper proprie ex vindicta vel ob honorem reparandum duella haec committuntur, sed potissimum ludi, crudelis profecto, vel exercitationis gratia. Sub specie hujus ludi vel exercitationis praestandi ac fovendi, adsunt inter Universitatis discipulos societates, in quibus pro obtinendo altiore gradu certus duellorum instituendorum numerus prae-

scribitur, et, quodam tempore sine duellis transacto, praesides societatum pro praetextibus suscitandis ad duella instituenda conveniunt. Catholici generatim ab iis facinoribus sese abinent, non tamen semper; et aliquando ii qui his certaminibus operam dederunt, petunt prima tonsura et ordinibus initiari, sed dubitatur num et quam irregularitate detineantur.

Episcopus Wratislaviensis hoc dubium Sedi Apostolicae submitit: « Exponitur humillime Sanctitati Vestrae ex parte devotorum illius oratorum Henrici Bienau, Edmundi Holt-hoff, Francisci Forsche, Josephi Golenia, Bernardi Joppich, Antonii Bugiel, dioecesis Wratislaviensis sub ditione Borussiae, in seminario meo clericali degentium, quod ipsi sacra tonsura et ordinibus summopere cupiunt initiari. Sed quoniam dicti oratores, in Universitate litterarum Wratislaviensi quondam studiosi, duellorum complices extiterunt, nempe Henricus Bienau semel duellum perpetrando, et centies quinquagies vel cooperando vel spectando; deinde tamquam spectatores Josephus Golenia semel, Franciscus Forsche bis, Edmundus Holthoff et Bernardus Joppich pluries, Antonius Bugiel denique quater vel quinquies ad monomachiam provocando vel provocationem acceptando, omnes irregularitate irretiti videntur. Attamen quaestio exorta est utrum ex defectu famae secundum S. Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. XIX, de ref.*, an ex defectu lenitatis irregulares sint. In tali enim casu huc usque, secundum communem opinionem et usum in civitate ac dioecesi Wratislaviensi vigentem, defectum lenitatis adesse statuebatur; cum duellum, ut fere his temporibus inter Universitatis studiosos committitur, ludus potius temerarius vitaeque periculo carens, quam res magni momenti existimetur, et spectatores mera curiositate, non consensu, plerumque adducti sint. A defectu lenitatis absolvendi Sanctitas Vestra, ut praedecessoribus meis, sic mihi quoque facultatem, die 23 Junii a. p., benignissime impertita est. Sed ut in hac re in posterum quodvis dubium tollatur, Sanctitati Vestrae humiliter supplico ut ipsa gratisse velit declarare a quam irregularitate in tali casu dispensandum sit ».

Proposito itaque dubio: « An, a quibus et ex quonam titulo irregularitas contrahatur, quando duellum ea ratione committitur quae his temporibus inter Germaniae Universitatis alumnos fieri solet in casu? » S. C. C. die 9 Aug. 1890 reposuit: « Affirmative a duellantibus eorumque patris ex infamia juris (1) ».

304. Tandem de cessatione infamiae juris canonici cum adnexa irregularitate. Si infamia ad certum tempus reo imposita fuit, hujusce temporis spatio elapso, finem habet, ut patet; quo in casu importat simplex impedimentum ad ordines, non autem veram et proprie dictam irregularitatem. Sed in genere infamia est poena perpetua, quae imponitur absque temporis limitatione; proinde adnexa delicto, non cessat poenitentia aut emendatione; adnexa poenae, non cessat, expleto tempore poenae. Haec omnia repetere debes de irregularitate quae eidem cohaeret. At infamia juris condonari potest ex toto vel ex parte; eaque remissa totaliter, eo ipso finem habet irregularitas, licet possit remanere infamia facti quae pariter arcet ab ordinibus, ut mox dicemus. Per se loquendo posset dispensari irregularitas ex infamia, remanente infamia quoad alios effectus; sed id numquam expediens erit, et ideo si R. P. permittit infamem ad ordines promoveri, putamus tacite infamiam totaliter abrogare, quia supponi nequit ipsum velle infamem ordinari. Solus autem R. P. potest ab infamia juris canonici et consequente irregularitate dispensare tum quoad ordines suscipiendos tum quoad susceptorum ordinum exercitium. Et cum irregularitas in casu sit ex defectu, huc non spectat Conc. Trid., *sess. XXIV, cap. VI, de ref. (n. 217)* si occultum est delictum cui adnexa est infamia. At quia irregularitas in casu

(1) In folio S. C. rite admadvertitur irregularitatem ex defectu lenitatis ne intelligi quidem posse in casu, licet possit verificari irregularitas ex delicto homicidii vel mutilationis. Nam « irregularitas ex defectu lenitatis, ait, ab iis dumtaxat contrahitur qui ad iudicium sanguinis, id est ad hominis occisionem vel (ut olim contingebat) ad mutilationem sponte sua et publica auctoritate juste concurrunt, aut ab iis qui in justo bello offensivo hostem occidunt vel mutilant; insuper etiam in his casibus non nisi mortis aut mutilationis effectu sequuto, irregularitas contrahitur ». Scilicet haec ostendunt quaenam idearum confusio in materia irregularitatum sit quoque apud prudentes.

est dubia, hac ratione episcopus poterit in eadem dispensare (n. 230). Demum plures auctores docent irregularitatem propter crimen parentum tolli per ingressum in religionem; et superiores regulares ex privilegiis concessis a Pio IV et Pio V posse suos subditos dispensare ab irregularitate contracta ex quacumque infamia sive juris sive facti, sive contracta ante ingressum in religionem, sive postea (1). Huc usque de infamia juris canonici eidemque adnexa irregularitate.

305. 2° Infamia facti tantum est quando quis famae damnum patitur in opinione gravium et honestorum, quin tamen lege infamia irrogata sit, vel si est irrogata ferendae sententiae, haec sententia nondum prolata est. Proinde non est vera poena lege inflictata propter delictum, sed potius est consequentia naturalis alicujus delicti vel poenae (2). Necessesse autem est quod causa hujus infamiae sit publica, quia actualis diffamatio apud graves et honestos ex causa occulta ne intelligi quidem potest. Hinc in cap. 21, De accusationibus, legitur: « Propter dicta paucorum eum infamatum reputare non debet (judex) cujus apud bonos et graves laesa opinio non existit ». Ex cap. ult., De temp. ordinat., delictum deberet esse ordine judiciario comprobatum vel alias notorium; sed etiam opinionem delicti vulgatam apud prudentes et honestos, gravibusque indiciis innixam onerare existimationem, ex dicendis constabit (3).

306. Nimirum fundamentum hujus infamiae est peccatum publicum quod, attenta qualitate et statu personae et communitatis intra quam vivit, eam reddit apud graves et honestos abjectae et vilis existimationis (4). In can. 3 et 17, c. 6, q. 1, in Decreto, agitur de infamibus in genere sive infamia juris sive infamia facti; et praeterea ii canones sunt apocryphi. Hanc infamiae notam contrahit et ille qui accusatus de gravi crimine dimissus a iudice fuit cum clau-

(1) S. Alph., VII, n. 364; Salm., X, VIII, n. 87, cum aliis.

(2) Thesaurus, De poenis I, XXXIII, ab initio; Suarez, De virtute et statu religionis, lib. IV, cap. LVI, n. 21.

(3) Layman, l. c., n. 4.

(4) Salm., X, VIII, n. 78; Layman, l. c., n. 3.

sula: *Novis supervenientibus indiciis*, aut: *Ex hactenus deductis*, aut: *Non repertus culpabilis* etc., prout deducitur ex responsione S. C. C. in *Vigilien.*, 23 Sept. 1613; *Nullius Montis Virginis*, 16 Febr. 1788; *Beneventana*, 16 Aug. 1763; *Feretrana*, 15 Mart. 1794; non vero si a iudice declaratus fuit innocens, ut edixit eadem S. C. C. in *Bissacciarum*, 11 Apr. 1742, et in *Taurinen.*, 24 Mart. 1764 (1). Multo magis accusatus, pendente iudicio, promoveri non debet, ut statuit Gregorius IX in cap. 56, De testibus. Item eandem infamiam contrahit ille de quo l. Ea, C., Ex quibus causis irrogetur infamia: « Ea quae pater testamento suo filios increpans scripsit, infames quidem filios jure non faciunt, sed apud bonos et graves opinionem ejus qui patri displicuit, onerant ». Item qui aliquibus poenis juste inflictis multatus est etiam a tribunali incompetenti, e. g. clericus qui a tribunali laico iudicatus et damnatus est, hac infamia laborat non solum ratione delicti, sed etiam ratione earumdem poenarum. Talis est e. g. poena relegationis, damnationis ad triremes, licet damnatus de facto non remigaverit (n. 295), damnationis *aux travaux forcés*, fustigationis, ipsaque poena carceris in nostris moribus. Equidem in l. 1, C., cit. tit., legitur: « Infamiae detrimentum minime tibi affertur ob id solum quod in carcerem conjectus es, vel vincula tibi jussu legitimi iudicis injecta sunt ». Sed inibi agitur de infamia juris. Hinc in *Lavellana* seu *Romana*, die 6 Julii 1726, cum sacerdos damnatus ad triremes ob crimen sodomiae, qui tamen de facto non remigaverat, recursum habuisset ad R. P. pro facultate celebrandi Missam, S. C. C. responsum dedit negativum, licet plures circumstantiae in ejus favorem concurrerent. E contrario eadem S. C. similes preces admisit in *Comensi*, *Dispensationis*, die 14 Martii 1671. Item omnes infames infamia juris civilis, sive delicto sive poenae adnexa, sunt infames in jure canonico infamia facti, si a sacris canonibus infamia juris specialiter notati non sunt (n. 290). Alias diximus etiam illos qui in veteri Ecclesiae disciplina publicam agebant poenitentiam, aliqua infamia facti laboravisse (n. 186).

(1) Pignatelli, tom. VII, cons. XIX, n. 7.

307. E contrario infames infamia proprie dicta non sunt abjectam artem exercentes quae nec peccatum, nec peccati ullam praesumptionem involvit, e. g. aurigae, cursores, citharoedi, lyristae, macellarii, satellites (*gendarmes*), cloacas emundantes, pelles expurgantes, etc. (1). Nam apud graves et honestos solum peccatum gravat existimationem, cum, ut Aristoteles dicit, 1° *Ethic.*, cap. IX, et S. Thomas, 2, 2, q. 63, a. 3, soli virtuti honor debeatur. Patet autem hos omnes, dum artem retinent et exercent, promoveri non posse ex ipsomet jure naturae, arte impeditos licet non infamanti. Exercitium artis histrionis, si peccatum secumfert, e. g. quia repraesentationes turpes sunt, aut peccati praesumptionem, inducit infamiam facti, secus non inducit (2). Tandem illegitimi, daemoniaci, laborantes morbis physicomoralibus de quibus supra, carnifex ejusque familia, etc., non laborant infamia nisi latissimo sensu, quia per se non sunt improbi.

308. Ex dictis intelligitur hanc infamiam facti admittere varios gradus, seu diminutionem bonae famae apud graves et honestos posse esse gravem vel levem. Quae gravitas vel levitas considerari debet non solum absolute sed etiam relative ad gradum in quo persona reperitur, aut ad quem persona aspirat. Nam nonnulla delicta bonam existimationem apud prudentes et honestos graviter laedunt pure et simpliciter; e. g. homo cujuscumque conditionis qui furtum magni momenti commisit absque circumstantiis attenuantibus, in publica opinione est infamis in ordine ad om-

(1) Suarez, *disp. XLVIII, sect. III, n. 1*; Salm., X, VIII, n. 84; S. Alph., VII, n. 363, cum aliis contra Ferraris, *Bibliotheca, etc.*, v. *Irregularitas*, n. 12, qui citat Clem. 1, *De vita et honest. cleric.*, ubi hujusmodi artes clericis prohibentur; sed quid inde? In *Carthagin.*, 10 Maii 1755, vicarius generalis dimissorias homini probo et ex legitimo matrimonio nato denegavit ex eo quod filius et nepos esset obstetricum, quarum ministerium pro tam vili et abjecto haberi dicebat ut de opprobrio et aversione reliquorum clericorum timendum esset. S. C. C. censuit dimissorias esse concedendas. Vide etiam n° 475.

(2) S. Alph., l. c. Jure Romano infamia juris notatur ille qui quaestus causa histriones ac ludos agunt, vel in privatum certamen descendunt, ex l. 3, ff., *De iis qui notantur infamia*, vel operam suam locant ad pugnam cum bestiis, ex l. 1 ff., *De postul.*

nes effectus. E contrario nonnulla delicta graviter minuunt bonam famam hominis constituti in aliquo gradu qui potior sanctitatem requirit, non vero alterius. Ita e. g. fornicatio aut ebrietas a sacerdote commissa reddit ipsum vilis et abjectae existimationis, ab altitudine sui gradus veluti decisum; commissa a laico ipsum reddit indignum statu clericali, non vero infamem ut laicum (1). Pariter nobilis qui adit postribula, episcopi qui assuetus est mendacii vel irae, opinio apud prudentes gravatur; non item hominis de plebe in suo statu remanentis. In concreto prudens vir, et si agitur de ordinatione, episcopus, videbit utrum bona existimatio graviter, an leviter laesa sit.

309. Porro infamia facti eadem impedimenta ex jure canonico producit ac infamia juris. Nimirum arcet a dignitatibus, ex *cit. reg. 87 juris, in 6°*, quae etiam infames infamia facti comprehendit, sicut *cit. l. 2, C., De dignitatibus*, ita tamen ut collatio beneficii facta infami in sola opinione proborum juxta plures sit valida, etsi illicita et irritanda; quod confirmari videtur ex *cap. 11, De excessibus praelatorum*. Item removet ab actibus legitimis et publicis muneribus. Tandem prohibet ab ordinibus suscipiendis et susceptorum exercitio: ut ex juribus supra citatis probatur. Nonne ipse S. Paulus, in 1^a *ad Tim.*, V, praecipit: *Oportet autem illum (ordinandum) et testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat et in laqueum diaboli?* Quamquam vero hoc in loco qui foris sunt sint infideles (2), tamen non immerito S. Joannes Chrysostomus, *Hom. 9, in 1 ad Tim.*, subdit: « Quod si ab hostibus habere testimonium convenit, multo magis ab amicis ipsis », idest a fidelibus. Multi autem auctores jure censent infamiam facti per se non prohibere exercitium ordinum susceptorum, e. g. presbyterum notarie fornicarium, obtenta peccati remissione per absolutionem sacerdotalem, posse, saltem remoto scandalo, Missam celebrare, nisi cen-

(1) Layman, l. c., n. 3; D'Annibale, I, § 121, not. 20.

(2) Sensus est: ordinandum debere esse intemeratae famae apud infideles ne in opprobrium incidat apud ipsos, et ita ipsis sit laqueum diaboli.